

BOLALAR SPORTI

MADANIY-MA'RIFIY AXBOROT GAZETASI

e-mail: bolalarsportiuz@umail.uz

28 (215)-СОН 14.09.2021 йил, сешанба.
Баҳоси келишилган нархда

«5 ТА МУҲИМ ТАШАББУС»НИНГ
ИККИНЧИ ЙўНАЛИШИ ЁШЛАРНИ
ЖИСМОНИЙ ЧИНИҚТИРИШ, УЛАРНИНГ СПОРТ
СОҲАСИДАГИ ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ НАМОЁН
ЭТИШЛАРИ УЧУН ЗАРУР ШАРОИТЛАР ЯРАТИШГА
ЙўНАЛТИРИЛГАН.

БЕШ МУҲИМ ТАШАББУС

ИЖРОСИ МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ НАЗОРАТИДА

МУҲОКАМАДА ЯНГИ ЛОЙИҲАЛАР

ҚўНҒИРОТДА
БАРКАМОЛ БОЛАЛАР
ТАРБИЯЛАНМОҚДА

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ:

КЕЧА ВА БУГУН

ЧЕМПИОН ҚИЗ
ШАРАФЛАНДИ

«Bolalar sporti» газетасига обуна бўлинг ва фарзандингизнинг муваффақиятларини кузатиб boring!

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА

Таълим жараёнини ривожлантиришга қаратилган лойиҳалар муҳокама қилинди

Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазири Агриппина Шин Россиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси иккинчи котиби Александр Сазонов, Россия Федерацияси таълим вазирлиги халқаро ҳамкорлик ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими директори ўринбосари Андрей Ефремов, А.И.Герцен номидаги Россия давлат педагогика университети ректори вазифасини бажарувчи Василий Рабош билан учрашди.

Россия томони ташаббуси билан ташкил этилган мазкур учрашувда Герцен номидаги Россия давлат педагогика университети Тошкент филиали фаолиятини самарали ташкил этиш масалалари муҳокама қилинди.

Дастлаб Россия Федерацияси делегацияси раҳбари А. Ефремов сўз олиб, университет Тошкент филиалига янги тайинланган ректорни Ўзбекистон томонига расман таништирди.

Жаноб В. Рабош ўз сўзида Россия давлат педагогика университетининг фаолияти, мазкур олий ўқув юрти қўлга киритаётган ютуқ ва муваффақиятлар, эришаётган салмоқли натижалар ҳақида қисқача тўхталиб ўтди. Ўз навбатида, у Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги раҳбариятига Ўзбекистон-Россия муносабатларини ривожлантиришга қўшган ҳиссаси ва Россия давлат педагогика университе-

тининг Тошкент филиалини очишда кўрсатган ёрдами учун миннатдорлик билдирди.

Мазкур филиалнинг янги жамоаси ҳар томонлама қўллаб-қувватланиши ва ўқув даргоҳининг самарали фаолият юритишини таъминлаш учун барча имкониятлар ишга солиниши, филиал МДХ давлатлари орасида юқори малакали ва салоҳиятли педагог-кадрлар тайёрловчи марказга айланиши алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Учрашувда шунингдек, ҳозирги кунда Тожикистон, Қирғизистон ва Туркменистон давлатларида шу каби филиаллар фаолиятини йўлга қўйиш бўйича мутасадди идораларнинг раҳбарлари билан музокаралар олиб борилаётгани эътироф этилди.

Учрашувда меҳмонлар делегацияси вакиллари Россиянинг «Лукойл» компанияси молиявий кўмагида бунёд

”

Ҳозирги кунда Тожикистон, Қирғизистон ва Туркменистон давлатларида шу каби филиаллар фаолиятини йўлга қўйиш бўйича мутасадди идораларнинг раҳбарлари билан музокаралар олиб борилаётгани.

этилаётган Тошкент вилояти, Қибрай туманидаги Реабилитация маркази ҳамда Ўзбекистонда янги қурилиб, фойдаланишга топширилаётган мактабгача таълим муассасалари педагог кадрларининг малакасини оширишда Мактабгача таълим вазирлиги билан яқиндан ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини баён этишди.

Ушбу ҳамкорликнинг илк дебочаси сифатида Санкт-Петербург шаҳри мутахассислари кўмагида Нукус шаҳридаги «Имкон» реабилитация маркази ходимлари малакасини ошириш юзасидан амалий келишувга эришилди. Музокаралар якунида Россия давлат педагогика университети Тошкент филиалида таълим жараёнини ривожлантиришга қаратилган қатор лойиҳалар муҳокама қилинди.

Мактабгача таълим вазирлиги Ахборот хизмати

Муҳим янгилик:

«С БОАРД» МОБИЛЬ ДАСТУРИ ИШГА ТУШИРИЛАДИ

Мустақиллигимизнинг 30 йиллиги муносабати билан энг яхши инновацион таълим дастурларини Ўзбекистон Республикаси шароитига жалб этиш ва мослаштириш мақсадида Мактабгача таълим вазирлиги Кореянинг «Edulink» компанияси билан биргаликда «С боард» мобиль таълим дастурини ишга туширади.

Биринчи босқичда лойиҳа Тошкент шаҳрининг Бектемир туманида синов режимида амалга оширилади. Вазирлик матбуот хизмати раҳбари Мавлуда Асқархўжаеванинг таъкидлашича, ишлаб чиқилган дастур мактабгача таълим ташкилотлари, тарбиячилар, ота-оналар

ва мактабгача ёшдаги болалар учун ноёб имкониятларни очиб беради.

Мобиль дастур мактабгача таълим сифатини яхшилаш, рақамли ҳисоботга босқичма-босқич ўтиш, мактабгача таълим ташкилотлари ва ота-оналарга кўмаклашиш учун мўлжалланган.

Математика асослари, ўзбек тили ва бошқа чет тилларини ўқитиш учун ўқув видеоклипларининг «С боард» дастурий таъминот доирасида мактабгача таълим ташкилотлари педагог кадрларининг малакасини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Эътиборлиси, мобиль дастур ишлаб чиқишининг барча

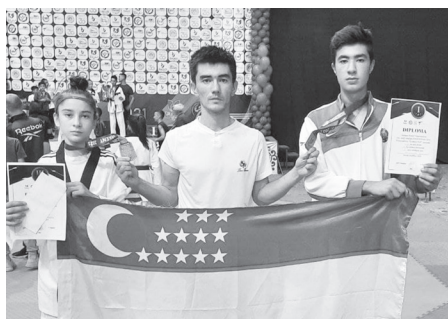
босқичлари «Илк қадам» давлат ўқув дастури ҳамда мактабгача таълим ва тарбия давлат стандарти ҳамда илк ва мактабгача ёшдаги болалар ривожланишига қўйиладиган давлат талабларига мувофиқ амалга оширилади.

«С боард» иловасини «Google Play App Store» ва «Apple» онлайн дўконларидан бепул юклаб олиш мумкин.

Мазкур мобиль илованинг ишга туширилиши ота-оналар, мактабгача таълим ташкилотларининг бутун педагогик жамоаси учун муҳим воқеа бўлади ва мустақил Ўзбекистоннинг таълим салоҳиятини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Моҳигул ҚОСИМОВА,
ЎЗА

ЖАРАЁН

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ: Чимкент шаҳрида 4-10 сентябрь кунлари «Shymkent Cup - 2021» халқаро мусобақаси бўлиб ўтди. Унда бир ярим мингга яқин спортчилар ўз вазн тоифаларида голиблик учун кураш олиб боришди. Ўзбекистон делегацияси сафида иштирок этган Наманган вилояти спортчиларидан Гулшаной Исмоилова 1-ўрин, Жавоҳир Сатимбоев эса 3-ўринни қўлга киритди.

ҲАМОН ИСЛОҲОТЛАР МОҲИЯТИНИ ТУШУНМАЁТГАН БОҒЧА ДИРЕКТОРЛАРИ БОР

Мактабгача таълим вазирлиги матбуот хизмати раҳбари Мавлуда Асқархўжаева АОКАда ўтказилган брифингда ижтимоий тармоқлар орқали йўлланган мурожаатлар юзасидан олиб борилган ўрганишлар натижаларини маълум қилди. Унга кўра, Қўқон шаҳридаги 8-давлат мактабгача таълим ташкилотида жорий йилнинг 16 июль куни Фарғона вилояти Мактабгача таълим бошқармаси мутахассислари томонидан ўрганиш ўтказилган. Ўрганиш давомида мазкур боғчада меҳнат ва ижро интизоми таъминланишида бир қатор қонун бузилиши ҳолатларига йўл қўйиб келинаётганлиги,

энг ачинарлиси, ташкилотда жами 28 нафар тарбияланувчи йўлланмасиз, яъни ноқонуний равишда тарбияланиб келинаётганлиги аниқланган. Бу – ноқонуний равишда қабул қилинган 28 нафар боланинг ташкилотга қонун талаблари асосида қабул қилинган тарбияланувчиларга ажратилган озиқ-овқат маҳсулотлар ҳисобидан овқатлантирилишига сабаб бўлган. Юқоридаги ҳолатлар Фарғона вилояти Мактабгача таълим бошқармасининг Касаба уюшмаси йиғилишида муҳокама қилинганида 8-давлат мактабгача таълим ташкилотида йўл қўйилган қонун бузилиши ҳолатлари тўпланган ҳужжатлар ва ходимларнинг

тушунтириш хатлари асосида ўз тасдиғини топган. Шунингдек, ўрганиш натижалари бўйича ташкилот директори Н.Шукурова томонидан тақдим қилинган тушунтириш хатида, ҳақиқатдан ҳам ўрганишда аниқланган қонун бузилиши ҳолатларига йўл қўйганлиги маълум қилиниб, аниқланган ҳолатлар 3 кун муддатда бартараф этилиши ва бошқармага ахборот бериши билдирилган. Аммо Н.Шукурова ўз тушунтириш хатида маълум қилган муддат давомида аниқланган ҳолатларни бартараф этиш чораларини кўрмаган. Ҳатто бошқарманинг тушунтириш бериш ва Касаба уюшмаси йиғилишида иштирок этиш юзасидан

чақирувларига сабабсиз муносабат билдирмасдан келган. Юқоридагиларга кўра, Фарғона вилояти Мактабгача таълим бошқармаси Касаба уюшмаси томонидан М.Шукурова билан тузилган меҳнат шартномаси Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси иккинчи қисми 4-бандига асосан бекор қилиш учун розилик берилганлиги боис, 8-давлат мактабгача таълим ташкилоти директори Н.Шукурова билан бошқарма ўртасида тузилган меҳнат шартномаси жорий йилнинг 24 август куни 178-сонли буйруқ билан бекор қилиниб, Н.Шукурова эгаллаб турган лавозимидан озод этилган.

ЎЗА

«BOLALAR SPORTI» МАДАНИЙ-МАЪРИФИЙ АХБОРОТ ГАЗЕТАСИ

«ЙИЛНИНГ ЭНГ СПОРТЧИ БОҒЧАСИ»

танловини
эълон қилади.

Унда энг кўп спорт тадбирлари ўтказган ва энг кўп ёш иқтидорларни кашф этган мактабгача таълим ташкилотлари ғолиб, деб топилиб, 1-ўринга «Болалар спорти» газетасининг 10 миллион сўмлик спорт жиҳозлари, 2-ўринни эгаллаган МТТга 7 миллион сўмлик ҳамда 3-ўрин ғолибига 5 миллион сўмлик спорт инвентарлари топширилади. Бундан ташқари, 100 та МТТга рағбатлантирувчи мукофотлар берилади. Ушбу танлов ғолибларини аниқлашда Мактабгача таълим вазирлиги мутасаддилари бизга амалий ёрдам кўрсатадилар, деган умиддамиз.

Шунингдек, таҳририят ёш спортчи юлдузларни кашф этиш мақсадида «МАЙДОНДА МИТТИ ПОЛВОНЖОН» ва «БАРЧИНОЙ»лар Республика расмий мақолалар конкурсини ҳам эълон қилади. Азиз ота-оналар! Бобо ва бувилар! Конкурсда қатнашиш учун фарзандингиз ёки набираларингиз ҳақидаги маълумот ва расмларни bolalarsporti@bk.ru электрон почтасига ёки 97 755-10-11 телеграм рақамига юборишингизни сўраймиз!

30 ЁШ ҚУТЛОВИ!

ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯДА

МАСЪУЛИЯТ
ҲИССИ
МУҲИМ

2019 йилда қайта реконструкция қилиниб фойдаланишга топширилган Жондор туманидаги 31-мактабгача таълим ташкилотимизда айни кунда 188 нафар тарбияланувчига 28 нафар тарбиячи-педагог таълим-тарбия бериб келмоқда.

Муассасамизда болажонларни ҳар томонлама етук қилиб тарбиялашда «Илк қадам» давлат дастури, Давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган «5 та муҳим ташаббус» доирасидаги ўқув ва кўникма шакллантириш тадбирлари мунтазам амалга ошириб келиняпти.

Хусусан, болажонларимизга рус ва инглиз тилларини ўргатишдан ташқари, мусиқа ва рассомчилик сирларидан ҳам сабоқ берилиб, китобхонлик соатлари ҳам ташкил этилмоқда.

Муассасамизда, шунингдек, болажонларимизнинг спорт билан шуғулланишлари учун алоҳида эътибор қаратилган. Улар эрталабки бадантарбия машқларидан ташқари, кун давомида турли спорт машғулотларини ҳам ўташмоқда.

Доимий тарзда тарбияланувчиларимиз ўртасида ўтказиладиган «Спортни сев, спорт билан яша» мусобақасида болажонларимиз чиниқиш билан бирга ўзаро беллашиб, фаоллик кўрсатишяпти ва улар маъмуриятимиз томонидан муносиб рағбатлантирилмоқда.

Айни пайтда болажонларимизнинг шахматга бўлган қизиқишлари ҳам ортиб бораётганлиги қувонарлидир. Туманимизда мактабгача таълим ташкилотлари тарбияланувчилари ўртасида ўтказилган шахмат мусобақасида муассасамизнинг тайёрлов гуруҳидан Ҳасан ва Ҳусан Рўзиевлар муносиб иштирок этиб фахрий ёрлиқ билан тақдирланди.

Боғчамизда тарбиячилар ўртасида ҳам спорт мусобақаларини ўтказиш яхши анъанага кирган «Ўзбегимнинг спортсевар аёллари» каби спорт мусобақаларида тарбиячи-педагог ва ходимларимиз муносиб иштирок этишмоқда.

Бир сўз билан айтганда, муассасамизда тарбияланувчиларга таълим ва тарбия беришда олиб борилаётган саъй-ҳаракатларимиз намунадагидек, аммо ютуқлар ўзимизники, болажонларимиз эртамиз эгалари экан, уларга таълим беришда доимо масъулият ҳиссини унутмаслик мақсадга мувофиқдир.

Гулбаҳор ТОЙИРОВА,
Бухоро вилояти Жондор туманидаги 31-мактабгача таълим ташкилоти спорт йўриқчиси

30 ёш қутлови

*Ўзбегим, омон бўлсин бу азиз бошинг,
Меҳринг беқиёсдир, беминнат ошинг,
Ҳавас қилди сенга барча қардошинг,
Тобланди, синалди, метин бардошинг,
Қутлуг бўлсин, юртим, тўй – 30 ёшинг!*

*Эга бўлдинг ўзинг сарҳадларингга,
Ўз тилинг, бойлигинг, мақсадларингга.
Тўғри йўл кўрсатдинг фарзандларингга,
Тобланди, синалди метин бардошинг,
Қутлуг бўлсин, юртим, тўй – 30 ёшинг!*

*Авлодинг онгида равнақ туйғуси,
Спортчи ёшларинг миллат кўзгуси,
Кимга армон бўлдинг, кимнинг орзуси,
Тобланди, синалди, метин бардошинг,
Қутлуг бўлсин, юртим, тўй – 30 ёшинг!*

*Бутун дунё сени тан олди бу кун,
Шарафла кўтардинг миллатнинг юкин,
Нечун мен куйламай чиройинг, кўркинг,
Тобланди, синалди, метин бардошинг,
Қутлуг бўлсин, юртим, тўй – 30 ёшинг!*

*Кел, бугун хайрлаш армонинг билан,
Фахрлан бойлигинг, хирмонинг билан,
Юксакликка интил сарбонинг билан,
Тобланди, синалди метин бардошинг,
Қутлуг бўлсин, юртим, тўй – 30 ёшинг!*

Олтиной ИСМОИЛОВА,
Избоскан тумани
22-МТТ тарбиячиси

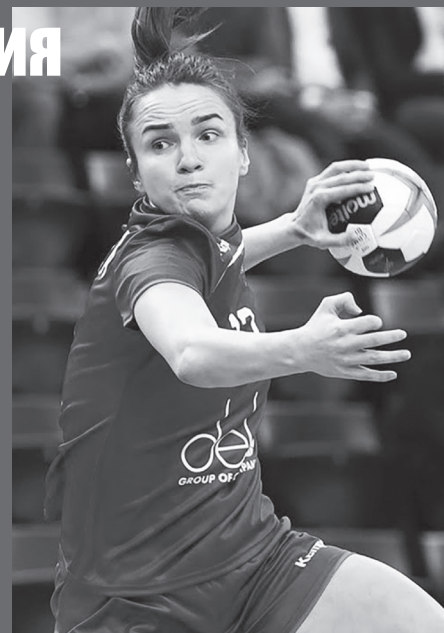
Испанияга Иордания
орқали борилади

Маълумки, жорий йилнинг 15-25 сентябрь кунлари Иорданияда гандбол бўйича аёллар ўртасида қитъа чемпионати бўлиб ўтади.

Ўзбекистон гандбол федерациясининг маълумотига кўра, мамлакатимиз терма жамоаси аъзолари XVIII Осиё чемпионатининг «А» гуруҳида Жанубий Корея, Гонконг, Қозоғистон, Қатар ва Сингапур терма жамоалари билан кейинги босқичга чиқиш учун баҳслашади.

«Б» гуруҳидан эса Эрон, Ҳиндистон, Афғонистон, Япония, Қувейт ва Иордания гандбол жамоалари жой олган.

– Иорданияда ўтадиган нуфузли мусобақада совринли ўринларни қўлга киритиш учун терма жамоамиз бош мураббийи Зинаида Тинкова, мураббийлар Зафар Азимов, Исмоилжон Аҳмедов етакчилигидаги гандболчи қизларимиз етарли даражада тайёргарлик кўришди. Мақсад Иордания мусобақасида муносиб иштирок этиб, шу йилнинг декабрь ойида Испанияда бўладиган жаҳон чемпионати йўлланмаси соҳиби бўлиш. Қолаверса, мазкур мусобақаларда халқаро тажриба тўплаган ҳолда юртимиз гандболчи

қизлар терма жамоасининг келгусида бўладиган қитъа ва олимпия ўйинларида иштирокига эришиш, – дейди Ўзбекистон гандбол федерацияси бош котиби Исмоил Матҳолиқов.

Айтиш лозимки, Осиё чемпионати Низомига кўра, унда муносиб иштирок этган олтита давлат терма жамоалари жаҳон чемпионати йўлланмасига эга чиқади.

Тўлқин РЎЗИЕВ, ЎЗА

ЭРТАМИЗ ЭГАЛАРИ

ИТАЛИЯ ЧЕМПИОНАТИ: Ҳамюртимиз Элдор Шомуродов тўп сураётган «Рома» жамоаси «Сассуоло»ни 2:1 ҳисобида таслим этди. Иккинчи бўлимнинг 74-дақиқасида майдонга тушган Элдор ўйиннинг сўнгги дақиқаларида жамоадоши Эл-Шааравига қулай тарзда тўп узатиб берди ва уни италиялик футбол юлдузи голга айлантирди. Шу тариқа, «Рома» ушбу галабадан сўнг очколар сонини 9 тага етказиб олди ва турнир жадвалида пешқадамга айланди.

ҚўНҒИРОТДА

БАРКАМОЛ БОЛАЛАР ТАРБИЯЛАНМОҚДА

Бугунги кунда болажонларимизнинг соғлом ва баркамол бўлиб улғайишлари учун мактабгача таълим ташкилотларида уларни соғломлаштиришга қаратилган ишлар самарадорлиги ортиб бормоқда. МТТлардаги болажонлар билим олиш билан бирга спортда ҳам ўз иқтидорларини намоён этишяпти.

Қўнғирот туманида фаолият юритаётган «Wold Disney» давлат-шериклик асосидаги мактабгача таълим ташкилоти 2018 йилда ташкил этилган бўлиб, ҳозирда муассасада 3 та гуруҳда 75 нафар болажон таълим ва тарбия оляпти. «Илк қадам» давлат ўқув дастури асосида машғулотлар йўлга қўйилган ташкилотда ҳар бир гуруҳ хоналари замон талабларига мос тарзда жиҳозланиб, болажонларнинг келажақда ҳар томонлама етук шахс бўлиб улғайишлари учун шарт-шароитлар яратилган.

Муассасада Президентимиз томонидан илгари сурилган 5 муҳим ташаббус доирасида бир қанча ишлар

олиб бориляпти. Хусусан, тарбияланувчиларни болагидан ҳунарга ўргатиш мақсадида моҳир қўллар, рақс, кичик рассомлар тўгараклари, шунингдек, спорт йўналишида шахмат-шашка, каратэ ва бадий гимнастика тўгараклари ташкил этилган.

Муассаса тарбияланувчилари соғлом ва баркамол ривожланиши учун турли спорт мусобақалари ва кўрик танловлар ўтказиш анъанага айланган. Яқинда боғчада каратэ бўйича мусобақа ташкил этилди. Унда ўз маҳоратини намоиш этган иштирокчилар ташкилот томонидан фахрий ёрлиқ ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Шунингдек, шахмат-шашка бўйича мусобақада эса болажонлар ўз тенгдошлари билан ақллари чарчашган бўлса, «Кичкина рассомлар» кўрик-танловида эса рассомчилик бўйича ўз қобилиятини намоён этди.

Бир сўз билан айтганда, бу ерда олиб борилаётган барча сайъ-ҳаракатлар келажагимиз бўлган болажонларимизнинг билими ва онги юксалиши, соғлом ва бақувват бўлиб камолотга етишиши учун хизмат қилиши, шубҳасиз.

Айнура БЕКНИЯЗОВА,
Қўнғирот туманидаги «Wold Disney» ДХШ МТТ директори

Чемпион қиз шарафланди

Татаристоннинг (Россия) Мамадиш шаҳрида 2004-2006 йилларда туғилган ўғил болалар ва қизлар ўртасида белбоғли кураш бўйича жаҳон чемпионати беллашувлари бўлиб ўтди.

Мазкур халқаро миқёсдаги мусобақада мамлакатимиз вакилларида 34 нафар полвон 8 та олтин, 7 та кумуш, 16 та бронза медалларига сазовор бўлди. Бунинг натижасида, Ўзбекистон спортчилари умумжамоа ҳисобида фахрли биринчи ўринни эгаллади.

Хусусан, ушбу мусобақада 70 килограмм вазнга эга бўлган спортчилар ўртасидаги баҳсларда Тўрақўрғон туманидаги 45-умумтаълим мактабининг 11-

синф ўқувчиси Шириной Йўлдошева барча рақибларидан устун келиб, олтин медални қўлга киритди.

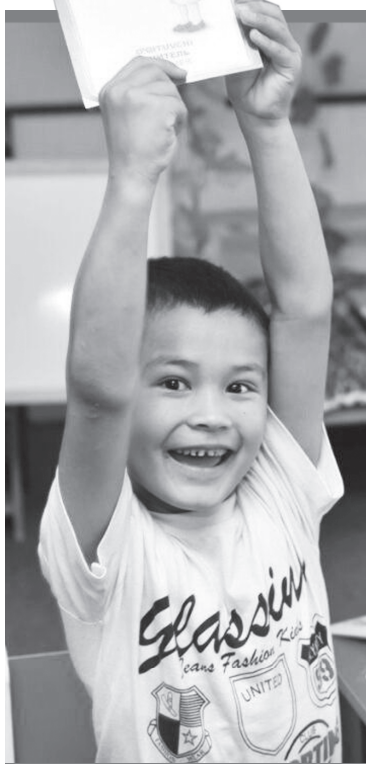
Спортчи қиз ўқиган мактабда ўтказилган тақдирлаш маросимида Наманган вилояти Халқ таълими бошқармаси бошлиғи Рустамжон Исроилов юртимизда ёшлар ўртасида спортни ривожлантириш, эртанимиз эгаларини ҳар жиҳатдан баркамол ва соғлом улғайтиришга қаратилаётган давлат сиёсати даражасидаги эътибор ҳусусида тўхталди. Чемпион қизни эришган галабаси билан табриклаб, диплом ва қимматбаҳо совғаларни топширди.

Оқилхон ДАДАБОВ

БАРКАМОЛ АВЛОД – УЧИНЧИ РЕНЕССАНС ПОЙДЕВОРИ

Илмий кузатиш ва тадқиқотлар инсон ҳаёти давомида оладиган барча маълумотнинг етмиш фоизини беш ёшгача бўлган даврда олишини аллақачон исботлаб бўлган. Дарҳақиқат, бу даврда инсон боласи дунёни англай бошлайди, она тилини ўзлаштиради, ота-она, оила, маҳалла, Ватанга меҳри уйғонади.

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ:

КЕЧА ВА БУГУН

Бу жараёнда эса шубҳасиз оила ва оиладаги муҳит асосий рол ўйнайди. Кейинги босқич бу – мактабгача таълим муассасасидир. Шу боис мамлакатимизда айнан мактабгача таълим узлуксиз таълим тизимининг ажралмас бўлагига айлантириляпти.

Маълумки, мактабгача таълимнинг асосий мақсади – болаларни ўқишга тайёрлаш, болани соғлом, ривожланган, мустақил шахс бўлиб шаклланишига ёрдам бериш ҳамда болада тизимли таълимга иштиёқ уйғотишдир.

Шу маънода Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 29 декабрдаги «2017-2021 йилларда мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори тизим фаолиятини янги босқичга кўтариш, соҳани бугунги кун талаблари даражасида модернизация қилишга хизмат қила бошлади дейиш мумкин.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан имзоланган ва соҳани бутунлай янги босқичга олиб чиқишга ҳуқуқий асослар яратаётган яна бир ҳужжат бу – 2017-2021 йилларга мўлжалланган мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш бўйича дастур бўлди. Унда бугунги кундаги ҳаётини талаб ва эҳтиёжлар, соҳада ечимини кутаётган масалалар ҳамда ҳали ишга солинмаган имкониятлар ҳам тўла қамраб олинди, дейиш мумкин.

Сир эмаски, узоқ йиллар давомида соҳага етарлича эътибор қаратилмагани, шунингдек аҳоли сонининг муттасил ошиб бораётгани инobatга олиниб, юртимизда мактабгача таълим муассасалари сони кўпайтириляпти.

Албатта, соҳадаги ислохотлар бугунги талабларга тўлиқ жавоб бера оладиган кадрларсиз самара бермайди. Шу сабабли тизимдаги педагог ходимлар маҳоратини илгор усуллар орқали мунтазам ошириб бориш механизмини яра-

тиш, ахборот-коммуникация технологияларини таълим-тарбия жараёнига кенг татбиқ этган ҳолда, узлуксиз методик хизмат кўрсатиш ишларини такомиллаштириш долзарб саналади. Айни шу омилларни инобатга олган ҳолда қарорда мактабгача таълим муассасалари учун педагог кадрларни тайёрлаш ва малакасини ошириш ўқув режа ва дастурларини замонавий педагогик технология ва методларни инобатга олган ҳолда такомиллаштириш вазифаси белгилангани айни муддаодир. Чунки, биз ўз олдимизга фарзандларимизнинг ҳар томонлама интеллектуал, ахлоқий, эстетик ва жисмоний ривожланиши учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадини қўйган эканмиз, шубҳасиз, педагог-тарбиячиларнинг малакасини ошириш борасидаги илғор тажрибаларни кенг ёйишимиз ҳам зарур. Шу билан бирга, мактабгача таълим муассасаларини психолог, дефектолог каби мутахассислар билан таъминлашимиз шарт.

Шунинг баробарида мактабгача таълим муассасаларига қамраб олинмаган болаларни мактабга тайёрлашда қисқа муддатли тайёрлов гуруҳларининг роли муҳим эканини унутмаслигимиз керак. Айни шу сабабли ҳам қарорда болаларни мактабга тайёрлашнинг муқобил шакли бўлган 6100 та қисқа муддатли гуруҳ ташкил этиш кўзда тутилгани, қолаверса, боғчаларга жалб қилинмаган болаларни мактаб таълимига тайёрлашда ота-оналарнинг педагогик-психологик билимларини ошириш ҳам мақсадга мувофиқдир. Давлатимиз раҳбарининг мазкур қарориди 3-6 ёшдаги мактабгача таълим муассасаларига қамраб олинмаган болаларни уларнинг ота-оналарини методик қўлланмалар билан таъминлаш орқали мактаб таълимига тайёрлашни ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилган. Шу ўринда мактабгача таълим муассасаларида тарбияланувчи-

ларни интеллектуал, жисмоний, ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш, умуминсоний қадриятлар билан таништириш, болаларни мактабга сифатли тайёрлаш мақсадида турли тўғарақлар, маънавият ва экология хоналари, кичик музей, кутубхоналар ташкил этиш борасидаги анъаналарни изчил давом эттириш лозим. Чунки китобга, санъатга, илмга, умуман, келажакда муайян касбни эгаллашга бўлган қизиқиш болаларда айни шу даврда шаклланади. Мухтасар айтганда, мактабгача таълим узлуксиз таълимнинг бошланғич қисми сифатида боланинг соғлом ва ривожланган шахс бўлиб шаклланишини таъминлаб, ўқишга бўлган иштиёқини уйғотади. Шундай экан, бу тизим фаолиятини янада кучайтириш, мактабгача таълим муассасаларида қулай шароитлар яратиш, уларга мактабгача ёшдаги болаларни кенг жалб этиш фарзандларимизнинг баркамол ва етук шахслар бўлиб шаклланишида муҳим ўрин тутди.

Ўзбекистонда ўтган қисқа муддат ичида болаларни мактабгача таълимга қамраб олиш даражаси 2,5 баробарга оширилиб, бир йиллик мажбурий таълимга қамраб олиш эса 77% га етди. Бу «Илк қадам» давлат ўқув дастури ва педагогларни малакасини оширишга қаратилган тизимли ишлар натижаси, албатта.

Республика бўйича мактабгача таълимга қамраб олиш кўрсаткичлари 2017 йили 27% дан 2021 йилга ке-

либ 62% гача ошиши натижа-сида бугунга келиб 1,7 млн. дан ортиқ мактабгача ёшдаги болалар боғчаларга қамраб олинди. 2025 йилга келиб эса уларнинг барчасини бир йиллик мажбурий бепул таълим тизимига қамраб олиш режалаштирилган.

Яна бир салмоқли натижа: охириги тўрт йилда боғчалар сони 5 минг 200 тадан 18 минг 300 тага оширилди. Болаларни мактабгача таълим билан қамраб олиш даражаси 2 баробар ортиб, 62 фоизга етди.

Яратиб берилган имконият ва имтиёзлар натижасида эса хусусий ва оилавий боғчалар ҳам кўпайди. Оилавий боғчаларга ўқув қўлланма ва методик материалларни бепул етказиб бериш учун эса давлат томонидан 30 миллиард сўм ажратилади. Шунингдек, бундай муассасаларни зарур жиҳозлар билан таъминлаш учун 5 фоиз ставкада 30 миллион сўмгача имтиёзли кредитлар берилляпти.

Олис ҳудудлардаги мактабгача таълим муассасаларида эса бир бола учун 50 фоиз харажатлар субсидия қилиб келинмоқда. Яқин истиқболда субсидия миқдорини 75 фоизга етказиш, хусусий боғчаларнинг электр энергияси ва табиий газ тўловининг 50 фоизини давлат бюджетидан қоплаш ҳам режалаштирилляпти.

2021 йил якуни билан мактабгача таълим қамровини 65 фоизга, 2023 йил охирида эса 75 фоизга етказиш режалаштирилганини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз. Бу

ишларга бюджетдан 600 миллиард сўм субсидия бериш ҳисобидан қўшимча равишда 2 мингта нодавлат боғча ташкил этилиб, хусусий сектор улуши 25 фоизга етказилади.

Шунингдек, 2021 йилда мактабга тайёрлашнинг бепул тизими билан 560 минг нафар 6 ёшли болалар ёки уларнинг 82 фоизи қамраб олинади.

Бундан ташқари, пандемия сабабли тўлиқ қувватда ишламаган давлат-хусусий шериклик боғчаларнинг кредитлари бўйича асосий қарз тўлови муддати ҳам йил якунига қадар узайтирилди.

Шу ўринда 2021-2022 йилларда 23 та туманнинг олис ва чекка ҳудудларида 50 та мактабгача таълим муассасаси барпо этиш режалаштирилиб, бунга қамров даражаси энг паст ва болалар сони 250 тадан ошган 50 та маҳалла танлаб олинганини ҳам айтиш жоиз.

Бир сўз билан айтганда, Янги Ўзбекистонда Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуслари билан таълим, хусусан, мактабгача таълим тизимида самарали ўзгаришлар юз бермоқда. Чунки, мактабгача таълим таълим турлари орасида энг муҳим ва энг масъулиятли давр ҳисобланади. Зеро, мутафаккирлар айтганларидек, «Ёшлиқда олинган билим-тошга ўйилган нақшдир».

**Шахноза
ХУЖАМБЕРДИЕВА**
п.ф.ф.д.(PhD),
Наманган давлат
университети

Ушбу саҳифа Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди томонидан «Баркамол авлод – учинчи Ренессанс пойдевори» лойиҳаси учун ажратилган грант доирасида тайёрланди.

ТАВСИЯ

БОЛАЛАР

қандай спорт билан шуғулланиши керак?

Инсон доимо соғлом бўлиши учун 7 ёшдан 70 ёшгача спорт билан шуғулланиши керак. Аммо инсон умрининг қайси босқичида қандай спорт билан машғул бўлишини ҳам яхши билмоғи лозим. Спорт фақатгина инсонни жисмоний томондангина эмас, ақлий ривожланишида ҳам муҳим аҳамият касб этади. Айниқса, жажжи болажонларнинг эрта ёшдан спортга жалб қилиш уларнинг ҳам жисмонан, ҳам маънан баркамол бўлиб вояга етиши учун замин яратади. Агар фарзандларимиз болалигидан мунтазам спорт билан шуғуллана бошласа, уларда ижодкорлик ривожланиб, масъулиятлилиқ ҳисси ортади. Яъни, бола спорт орқали бошқаларга ёрдам бериш, атрофдагилар билан ҳамкорлик қилиш, дўстлари ва оила аъзоларига нисбатан ҳурмат кўрсатиш сингари социал хатти-ҳаракатлари билан «мен»лигини ривожлантириб боради.

Шунинг учун 0-6 ёшгача бўлган болаларнинг жисмоний ҳаракатлари ўйин тарзида олиб борилиши мақсадга мувофиқ. Бу эса мия фаолиятига, тана ҳаракатларига, ҳиссий ва ижтимоий ривожланиши-

га, суяк ва мушакларнинг бақувват бўлишига ёрдам бериб, стрессни камайтиради ва моторик хусусиятлар (мослашувчанлик, чидамlilik, мувофиқлаштириш ва тезлик)ни таъминлайди. Ўз навбатида, бу боланинг аста-секин спортнинг маълум бир тури бўйича ихтисослашишини осонлаштиради.

Спортга тайёргарлик жараёнлари ўйин шаклидаги машғулотлар билан бошланиши керак. Бола 2-7 ёш даврида кўпроқ юриш, чопиш, сакраш, мўлжалга олиб улоқтириш, тўпга уриш, тирманиш, сузиш, рақс тушиш, волесопед миниш каби асос ҳаракатлар шаклидаги спорт ўйинлари билан шуғуллангани маъқулдир. Чунки бола 2 ёшда дастлабки барқарор ҳаракатланиш босқичида бўлади. 3-4 ёшдан бошлаб боланинг ҳаракатларини назорат қилиш имкони бўлгани учун унга ўзи севган спорт машғулоти (ҳаракатлар) билан тарбиячи ёки мураббий бошчилигида шуғуллантириш мумкин. 5-6 ёшга етганида эса, бола асос ҳаракатлар соясида етуклик босқичига ўтади. Яъни, бола бу ёшдан бошлаб спортнинг маълум бир турига ихтисослашиши

мумкин. Агар бола мактабга бормасидан олдин югуриш, узоққа отиш, сакраш ва тирмашиб чиқиш сингари асос ҳаракатларни бажармаса, ундан яққа ва жамоа спорт турлари бўйича яхши натижа кутиб бўлмайди. Мутахассислар бола 3 ёшдан сузиш, енгил атлетика, умумий гимнастика билан, 4 ёшдан бошлаб рақс, ракетка спорти билан 6 ёшдан ҳамда жамоа спорт турлари билан 7 ёш-

дан шуғулланиши мумкинлигини тавсия қилади.

Болани бирор спорт турига йўналтиришда фарзандингизнинг хоҳишига кўра танлаш ниҳоятда аҳамиятлидир. Чунки бола спорт билан шуғулланганида ўзини бахтли ҳис этиши, бу машғулотдан завқ олиши керак. Бу вақтда ота-оналар ва тажрибали мураббийлар болани қизиқишларини кузатган ҳолда йўл

кўрсатиши керак. Бола бироз шуғулланганидан кейин унинг шу спортга нисбатан истаги борми ёки йўқлиги маълум бўлади. Шунингдек, танлов жараёнида боланинг бўйи, вазни, кучи, тезлиги ва ҳатто, ақлий-жисмоний ва психологик хусусиятлари ҳам эътиборга олинаши керак.

Одина ЮЛДАШЕВА
тайёрлади

«BOLALAR SPORTI
GAZETASI»
mas'uliyati cheklangan
jamiyati

БОШ МУҲАРРИР:
Ойбек АБДУРАҲМОНОВ

Тахририят манзили: Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Тел/факс: (0-371) 232-12-03, (+998 97) 755-10-11.

«BOLALAR SPORTI»дан олинган маълумотлардан фойдаланилганда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин. «BOLALAR SPORTI» оригинал макети.

Босишга топшириш вақти – 20.00. Топширилган вақти – 19:50.

Газета «ШАРҚ» НМАК босмахонасида чоп этилди.

Қорхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

«BOLALAR SPORTI» газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2016 йил 11 майда 0577 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Бичими: А-3. Ҳажми: 2 босма табоқ.

Нашр кўрсаткичи: 615.

Буюртма рақами: Г-904 Адади: 3 485

Газета ҳафтанинг сешанба кuni чиқади.

Муассис:

«BOLALAR SPORTI GAZETASI» масъулияти чекланган жамияти.

Электрон почта: bolalarsportiuz@uamail.uz

bolalarsporti@bk.ru